

החלטת ועדת האתיקה בקובלנה של

סגן יו"ר הכנסת ה-15, יגאל ביבי נגד ח"כ מוחמד ברכה

מיום כ"ד בסיון התשס"ג (24 ביוני 2003)

1. הקובלנה

הקובלנה מתייחסת להתנהגותו של ח"כ מוחמד ברכה במהלך ישיבה של הכנסת ה-15 ביום שני כ"ב בחשוון התשס"ג (28 באוקטובר 1.1. 2002).

1.2 הקובל, ח"כ (לשעבר) יגאל ביבי היה סגן יושב-ראש הכנסת בכנסת ה-15 וניהל את הישיבה נשוא הקובלנה.

על פי הקובלנה, בנאומו של ח"כ מוחמד ברכה במסגרת הצעת אי אמון, נאמרו ביטויים חריפים.

הקובל הזהיר את ח"כ ברכה לא לחזור על הביטויים אולם הוא חזר על כך שוב ושוב. הקובל ביקש מח"כ ברכה לרדת מדוכן הנואמים אך הוא סירב, וכתוצאה מכך נאלץ הקובל לפנות לסדרנים. הנקבל לא שעה גם לבקשת הסדרנים והם נאלצו להורידו בכוח מהדוכן.

1.3 בדיקת פרוטוקול הישיבה העלתה כי ח"כ ברכה כינה את ראש הממשלה מספר פעמים "ראש ממשלת דמים".

1.4 הקובלנה איננה מתייחסת לביטוי עצמו של ח"כ ברכה, אלא לכך שהוא לא נשמע ליושב-ראש הישיבה, למרות הפצרות רבות, תופעה שלדעת הקובל עלולה לשבש את ניהול ישיבות הכנסת.

2. עמדת הנקבל

2.1 במכתבו מיום ט"ז בסיוון התשס"ג (16.6.2003), טוען ח"כ מוחמד ברכה כי הקובלנה על פניה מופרכת וכי יש מקום לבטל כליל את הדיון בה, וזאת מן הנימוקים הבאים:

(א) הזמן שחלף מאז האירוע (28.10.2002);

(ב) האירוע עצמו, שבו הפך לטענתו, מאופוזיציונר שמושתק באורח תמורה וחסר

תקדים לנקבל;

(ג) העדרותו של הקובל מהכנסת ה-16.

2.2 עוד טוען ח"כ ברכה שיו"ר הכנסת הקודם הכריע בענין בעצם החלטתו להשיב אותו לדוכן הנואמים, לאחר שהורחק מהמליאה, ובכך קיבל את טענתו שהיה מדובר בהשתקה יוצאת דופן וחסרת תקדים בפרלמנטריזם הישראלי, שבו חבר הכנסת מהאופוזיציה נוקט בביטוי "ממשלת דמים". לטענת הנקבל, ביטוי זה הוא "מוכר ומותר בשיח, גם כאשר הוא מקומם".

2.3 ח"כ ברכה מסביר שחמתו בערה בו באותו רגע וזו הסיבה לסירובו לרדת מן הדוכן. לדעתו, מכאן ועד קובלנה ודיון בועדת האתיקה ארוכה הדרך, ויש בה כדי להפוך את הסיטואציה לקפקאית.

3. החלטת ועדת האתיקה

ועדת האתיקה דנה בקובלנה בישיבתה ביום י"ז בסיוון התשס"ג (17 ביוני 2003) ולהלן החלטתה:

3.1 עובדה שחלף זמן מיום האירוע וכן העובדה שהקובל איננו מכהן עוד כחבר הכנסת - אין בהן כדי לגרוע מסמכותה של הועדה לדון בקובלנה.

3.2 סעיף 68(א) לתקנון הכנסת קובע כי חבר הכנסת חייב בזמן הישיבות לציית להוראות היושב-ראש.

אי ציות להוראות היושב-ראש מהווה פגיעה בכבוד הכנסת ובכבוד היושב-ראש, ומונע ממנו ניהול תקין של ישיבות הכנסת.

3.3 התקנון מקנה ליושב-ראש כלים להתמודד עם התנהגות של חבר הכנסת הפוגעת בסדר דיוניה של הכנסת - קריאה לסדר (סעיף 69), הפסקת הישיבה לזמן קצר (סעיף 71) והוצאה על אתר מהישיבה (סעיף 72)

כפי שעולה מפרוטוקול הישיבה מיום כ"ב בחשון התשס"ג (28.10.2002), השתמש הקובל באמצעים שעמדו לרשותו לפני שהורה להוריד את ח"כ ברכה מדוכן הנאמים ולהוציאו מהמליאה.

3.4 ועדת האתיקה רואה בחומרה רבה אי ציות של חבר הכנסת להוראות היושב-ראש, גם אם לדעת חבר הכנסת ההוראות לא היו מוצדקות.

לשם כך קיים סעיף 68(ב) לתקנון אשר קובע:

"חבר הכנסת שנפגע על ידי החלטה, הערה או הוראה של היושב-ראש, רשאי לערער לפני ועדת הכנסת; החלטת ועדת הכנסת תהא סופית".

ח"כ ברכה לא פעל לפי הסעיף האמור, אלא בחר שלא לציית להוראות היושב-ראש ובכך למנוע ממנו את האפשרות לנהל את ישיבת הכנסת באופן תקין.

3.5 לאור כל האמור, החליטה ועדת האתיקה, בתוקף סמכותה לפי סעיפים 72(ב) ו-70(ג)(3) לתקנון הכנסת, להרחיק את ח"כ מוחמד ברכה למשך ישיבה אחת של הכנסת, ואולם ח"כ ברכה יהיה רשאי להכנס לישיבה לצורך הצבעה בלבד.

3.6 ההרחקה האמורה תחול על ישיבת הכנסת הראשונה שתתקיים לאחר הנחתה של החלטה זו על שלחן הכנסת.